

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI

CERCETĂRI ISTORICE
(SERIE NOUĂ)

XXXIX
2020

IAȘI
2020

COMITETUL DE REDACȚIE

Senica ȚURCANU (redactor șef)
Lăcrămioara STRATULAT
Loredana SOLCAN
Sorin IFTIMI
Ioan IAȚCU
Adriana MIRON (secretar de redacție)
Costică ASĂVOAIE

Traduceri revizuite/realizate

Simona POSTOLACHE

Copertă și DTP

Cătălin HRIBAN

Adresa redacției

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
Muzeul de Istorie a Moldovei
Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1
Iași, RO-700028
Telefon: 04 0232218383
Fax: 04 0332408166
e-mail: cercetari.istorice@yahoo.com

ISSN 1453-3960

EDITURA PALATUL CULTURII

Iași

SUMAR
SOMMAIRE – CONTENTS – INHALT

ABREVIERI / Abbreviations – Abreviations – Abkürzungen	7
Daniel GARVĂN, Cătălin DINU, Un sit Precucuteni în Câmpia Râmnicului / A Precucuteni site in the Râmnic Plain	11
Cornelia-Magda LAZAROVICI, Gheorghe LAZAROVICI, Lăcrămioara STRATULAT, Senica ȚURCANU, Alexandru BERZOVAN, Mircea OANCĂ, Adela KOVÁCS, Cristian OPREAN, Wen CHENGHAO, Guo ZHIWEI, Wu JINTAO, Hou XINJIA, Carsten MISCHKA, Situl Cucuteni A₃ de la Dobrovăț-Pădurea Buda. Cercetările din 2019 / The Cucuteni A₃ archaeological site of Dobrovăț-Pădurea Buda. The research of 2019.....	27
Cristian OPREAN, Studiu arheozoologic privind așezarea Cucuteni A₃ de la Dobrovăț-Pădurea Buda (jud. Iași). Campania 2019 / Archaeozoological study regarding the Cucuteni A₃ settlement of Dobrovăț - Pădurea Buda (Iași county). The 2019 campaign	71
Gheorghe LAZAROVICI, Cornelia-Magda LAZAROVICI, Mari teme religioase în arta rupestră din România și legăturile sale cu Europa. Studiu de etnoreligie / Great religious themes in the Romanian rock art and its connections with Europe. Ethnoreligion study.....	79
Eduard RUSU, Aclamațiile și puterea politică în Imperiul Bizantin și Țările Române / Acclamations and political power in the Byzantine Empire and the Romanian Principalities.....	105

Olivia SENCIUȚ, Însemnătatea postului pentru locuitorii Moldovei și ai Țării Românești din secolele XVI-XVIII / <i>The importance of fasting for the inhabitants of Moldavia and Wallachia between the 16th-18th centuries</i>	135
Costin CLIT, Un inventar inedit al Episcopiei Hușilor și al Schitului Brădicești de la 1803 / <i>An inventory of Huși diocese and Brădicești hermitage from 1803</i>	155
Ioan IAȚCU, Un reprezentat al medicinei hipocratice din Botoșanii secolului al XIX-lea: doctorul Antonio Caruso / <i>A representative of the hippocratic medicine from the 19th century Botoșani: doctor Antonio Caruso</i>	177
Violeta-Anca EPURE, Medicul Alcibiade Tavernier și activitatea sa în Principatele Române / <i>Le médecin Alcibiade Tavernier et son activité dans les Principautés Roumaines</i>	211
Sorin IFTIMI, Portrete din colecția familiei domnitorului Mihail Sturdza / <i>Portraits in the collection of Prince Mihail Sturdza's family</i> .	221
Cristian CONSTANTIN, Companii germane de navigație pe Dunăre și Marea Neagră / <i>German navigation companies on the Danube and the Black Sea</i>	265
Remus TANASĂ, Revolta din Sasun și masacrele armenilor din 1894 / <i>The Sasun Rebellion and the Armenians' massacres of 1894</i>	277
Renata-Gabriela BUZĂU, Prezențe regale la Târgu-Neamț / <i>Royal traces at Târgu-Neamț</i>	287
Cosmin NIȚĂ, Tezaurul Mănăstirii Secu trimis la Moscova / <i>The treasury of Secu Monastery sent to Moscow</i>	319
Ștefan S. GOROVEI, File din jurnalul unui deportat: Sever Zotta 1941-1942 / <i>Pages du journal d'un déporté: Sever Zotta 1941-1942</i>	335
Mădălin-Cornel VĂLEANU, Cetățuia de la Cucuteni într-o fotografie aeriană militară germană realizată în mai 1944 / <i>Cucuteni-Cetățuie in a German military aerial photograph taken in May 1944</i>	371

Anton COȘA, **Heraldică ecleziastică. Stemele noilor ierarhi romano-catolici de Iași și București (mons. Iosif Păuleț și mons. Aurel Percă)** / *Heraldique ecclesiastique. Les armoiries des nouveaux éveques romano-catholiques de Iași et de Bucarest (mgr Iosif Păuleț et mgr Aurel Percă)* 381

Restitutio

Ludwig Dombrowsky, grafician la Palatul Culturii din Iași (1958-1983)
/ *Ludwig Dombrowsky, a Graphic Artist at the Palace of Culture in Iași (1958-1983)* (Sorin IFTIMI) 401

Recenzii și note de lectură / Book Reviews

Valentin-Codrin Chirica, Bogdan Minea, Vasile Chirica, *Artă și religii preistorice. Creații artistice și religioase în Paleoliticul Europei*, Academia Română – Filiala Iași, Institutul de Arheologie Iași, Bibliotheca Archaeologica Iassensis XXXIV, Editura PIM, Iași, 2020, 216 p.+165 fig. (Senica ȚURCANU) 419

Teodor Candu, Alina Felea (editori), *Documente privitoare la cotidian și viața de familie din Basarabia în secolul al XIX-lea. Volumul I (1813)*, Editura Lexon-Prim, Chișinău, 2019, 424 p. (Igor CERETEU) 422

Irina Frasin, George Bodi, Codrin Dinu Vasiliu (coordonatori), *Studii de antrozologie – Gândind dincolo de limite*, Editura Pro Universitaria, București, 2020, 238 p. (Alexandru BOUNEGRU) 424

ABREVIERI

ABBREVIATIONS - ABREVIATIONS - ABKURZUNGEN

AARMSI	<i>Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București.</i>
ActaMM	<i>Acta Moldaviae Meridionalis, Anuarul Muzeului Județean „Ștefan cel Mare”, Vaslui.</i>
ActaMP	<i>Acta Musei Porolissensis, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău.</i>
ActaMT	<i>Acta Musei Tutovenssis, Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad.</i>
Actualitatea creștină	<i>Actualitatea creștină, serie nouă, Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, București.</i>
AIIAI/AIIAX	<i>Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Iași/ Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași.</i>
Albina Românească	<i>Albina Românească. Gazetă administrativă și politico-literară, Iași.</i>
Almanahul „Presa Bună”	<i>Almanahul „Presa Bună”, Episcopia Romano-Catolică de Iași, Iași.</i>
AMAE	Arhiva Diplomatică a Ministerului de Externe al României.
AnBan	<i>Analele Banatului, Muzeul Național al Banatului, Timișoara.</i>
Anuarul Liceului „Petru Rareș”	<i>Anuarul Liceului „Petru Rareș”, Piatra-Neamț.</i>
ArhGen	<i>Arhiva Genealogică, Academia Română. Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie, Iași.</i>
ArhMold	<i>Arheologia Moldovei, Institutul de Arheologie Iași.</i>

AȘUI	<i>Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași</i> , Iași.
AUVT	<i>Annales d'Université Valahia Târgoviste, Section d'Archéologie et d'Histoire</i> , Târgoviște.
BAI	<i>Bibliotheca Archaeologica Iassensis</i> , Iași.
BAM	<i>Bibliotheca Archaeologica Moldaviae</i> , Iași.
BAR	Biblioteca Academiei Române, București.
BARIS	<i>British Archaeological Reports. International Series</i> , Oxford.
BCIR	<i>Buletinul Comisiei Istorice a României</i> , București.
BHAB	<i>Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica</i> , Timișoara.
BMA	<i>Bibliotheca Memoriae Antiquitatis</i> , Piatra-Neamț.
B.MIM	<i>București. Materiale de Istorie și Muzeografie</i> , Muzeul Municipiului București.
BMN	<i>Bibliotheca Musei Napocensis</i> , Cluj-Napoca.
Candela. Revistă teologică și bisericească	<i>Candela. Revistă teologică și bisericească</i> , Cernăuți.
Carpica	<i>Carpica</i> , Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, Bacău.
CCAR	<i>Cronica cercetărilor arheologice din România</i> , CIMEC, București.
CI	<i>Cercetări Istorice</i> , serie nouă, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.
Danubius	<i>Danubius</i> , Muzeul de Istorie, Galați.
Dolgozatok	<i>Dolgozatok az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem-és Régiségtárából</i> , Kolossvár.
EJA	<i>European Journal of Archaeology</i> , European Association of Archaeologists.

EurAnt	<i>Eurasia Antiqua. Zeitschrift für Archäologie Eurasiens</i> , Deutsches Archäologisches Institut, Berlin.
Hierasus	<i>Hierasus. Anuarul Muzeului Județean Botoșani</i> , Muzeul Județean Botoșani.
IN	<i>Ioan Neculce. Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei</i> , serie nouă, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.
Lumina Creștinului	<i>Lumina Creștinului</i> , serie nouă, Episcopia Romano-Catolică de Iași, Iași.
MCA	<i>Materiale și Cercetări Arheologice</i> , București.
MemAntiq	<i>Memoria Antiquitatis. Acta Musei Petrodavensis</i> , Complexul Muzeal Național Neamț, Piatra-Neamț.
Monumentul	<i>Monumentul. Tradiție și viitor, lucrările Simpozionului Internațional Monumentul. Tradiție și viitor</i> , Iași.
Mousaios	<i>Mousaios</i> , Muzeul Județean Buzău, Buzău.
Muzeul Național	<i>Muzeul Național</i> , Muzeul Național de Istorie a României, București.
Muzica	<i>Muzica</i> , revistă editată de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România.
Năzuințe	<i>Năzuințe. Revistă literară științifică</i> , Liceul „Mihail Kogălniceanu”, Huși.
Oltenia. Studii. Documente. Cercetări	<i>Oltenia. Studii. Documente. Cercetări</i> , Arhivele Naționale, Serviciul Județean Dolj, Craiova.
Prutul	<i>Prutul. Revistă de cultură</i> , Huși.
RdI	<i>Revista de Istorie</i> , București.
RI	<i>Revista Istorică</i> , Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
RMM-Muz	<i>Revista Muzeelor și Monumentelor. Seria Muzeu</i> , București.

RRH	<i>Revue roumaine d'histoire</i> , București.
SANIC	Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale ale României, București.
SCIV(A)	<i>Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie)</i> , Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București.
SJAN Galați	Serviciul județean al Arhivelor Naționale Galați.
SJAN Iași	Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Iași.
SJAN Neamț	Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Neamț.
SMIMd	<i>Studii și Materiale de Istorie Modernă</i> , Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
SMMIM	<i>Studii și Materiale de Muzeografie și Istorie Militară</i> , Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, București.
Vrancea	<i>Vrancea. Studii și comunicări</i> , Muzeul Vrancei, Focșani.